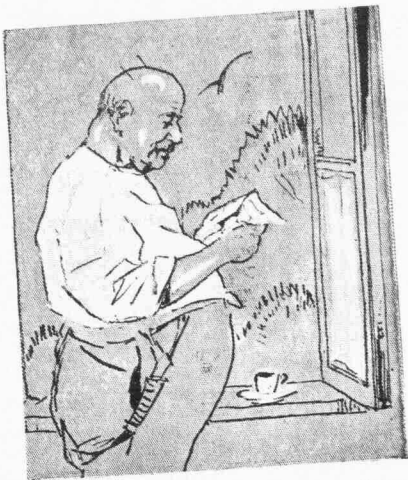

ΤΟ ΕΩΤΙΚΟ*

«Αναμένω σε, ἵνα εἰς θήραν ἐκδροάμωμεν. Πολλοὶ λαγὼ τῆς νυκτὸς νέμονται καὶ πολλαὶ πέρδικες ἐν ταῖς κοιλάσι καὶ ταῖς κλιτύσι τῶν ὄρεων πέτονται...» μοῦ ἔγραφεν ὁ φίλος μου δημοδιδάσκαλος Γραμματικίδης ἀπὸ τοῦ χωρίου Κωθῶνι τοῦ δήμου Βουβαλίων....

Ἄν καὶ ὁμολογῶ, ὅτι προτιμῶ τὸ κυνήγιον τῆς ἀγορᾶς, ἀπεφάσισα νὰ δεχθῶ τὴν πρόσκλησιν τοῦ φίλου μου δημοδιδάσκαλου, βέβαιος ὅτι, ἂν ἐν ταῖς «κοιλᾶσι καὶ ταῖς κλιτύσι τῶν ὄρεων» δὲν πέτονται πέρδικες, πέτονται ὅμως ὄρνιθες ἐν ταῖς ἀλῶναις. Ὡπλίσθην λοιπὸν μὲ μίαν γενναίαν ὀρεξιν καὶ μὲ ἓν δίκαιον ὄπλον, παπικὴν κληρονομίαν, τὸ ὅποιον οὐδέποτε εἶχε τὴν σκληρότητα νὰ κτυπᾷ εἰς τὸ κρέας ἀλλὰ πάντοτε εἰς τὸν ἀέρα, καὶ ἀνεχώρησα. Ἐθεώρησα ὅμως φρόνιμον νὰ κάμω μικρὰν παρεκτροπὴν τοῦ ταξειδίου μου διερχόμενος ἀπὸ τὸ χωρίον Βλακάτο, διὰ νὰ δοκιμάσω τὰ κοτόπουλα τοῦ κουμπάρου μου Τσανάκα, περὶ τῶν ὁποίων εἶχα τὴν ἀρίστην ἰδέαν.

«Μοῦ ἔγραφεν ὁ φίλος μου Γραμματικίδης»

* ΣΗΜ.— Τὰς ἐν τῷ κειμένῳ χαριεστάτας γελοιογραφίας ἐκαλλιτέχνησεν ὁ ἐν Βελγίῳ σπουδάζων τὴν ἀρχιτεκτονικὴν νεαρῶτατος φίλος κ. Γεώργ. Ἀγαθ. Κωνσταντινίδης.

Ήτο σάββατο βράδυ, όταν έφθασα στο μαγαζάκι του χωριού. Τήν πρώτη μαστίχα μ' έκέρασεν ο κουμπάρος μου ο Τούδλας ο καταστηματάρχης, τήν δευτέραν ο κουμπάρος μου Σαλάτας, τήν τρίτην ο κουμπάρος μου Γαρδέλης, και ούτω καθεξής, δέν θυμού-

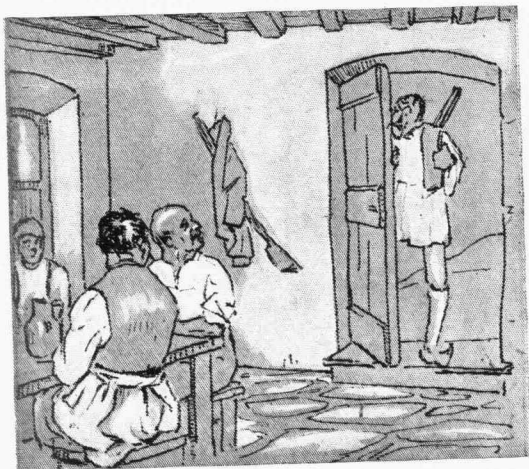
«Ωπλίσθην με έν δίκαννον όπλον»

μαι κ' έγώ πόσοι κουμπάροι με τράταραν. Μη σās φαίνεται παράξενον πώς εύρέθησαν τόσοι κουμπάροι μου εις ένα χωριό, χωρίς μάλιστα νάχω σκοπό νά εκθέσω κάλη εις τās εκλογάς. Εις τό χωριό, αρκει νά βαπτίσης ένα παιδί, και ο συμπεθερος του κουμπάρου σου είναι και αυτός κουμπάρος, και ο τρίτος εξάδελφος του συμπεθέρου του κουμπάρου σου είναι και αυτός κουμπάρος, και ο μπατζανάκης του τρίτου εξάδέλφου του συμπεθέρου του κουμπάρου σου είναι και αυτός κουμπάρος, και έτσι πάει λέοντας. Καί όλοι αυτοί έχουν εις τό σπίτι σου τά ίδια δικαιώματα, που έχει και ο πραγματικός κουμπάρος.

Τό βράδυ-βράδυ τρία κοτόπουλα στρηφογουρίζόμενα στη σούδα διέχυναν όρεκτικήν κνίσσαν ανά τό

δωμάτιον του κουμπάρου μου, ή όποια έγαργάλιζεν εύχαρίστως τούς βόθωνας. Με όλην τήν άνυπομονησίαν που είχα νά ψηθούν τέλος πάντων τά εύλογημένα αυτά κοτόπουλα, παρετήρησα κάποιαν άνησυχίαν ζωγραφισμένην εις τά πρόσωπα των κουμπάρων μου. Κάτι κρυφές και σιγανές όμιλίες, κάτι άνήσυχια κυττάγματα έξω από τό παράθυρο με έπεισαν πώς κάτι τρέχει. Κατ' αρχάς υπέθεσα ότι ή παρουσία μου δέν τονς ήτο εύχάριστος· άλλ' έχων ύπ' όψιν μου τās προτέρας ένθέρμους ύποδοχάς, απέκλεισα τοιαύτην ύποψίαν. Τέλος πάντων, τά κοτόπουλα εψήθησαν, ή τράπεζα έστρώθη άπλη και γύρω αυτής έτοποθετήθημεν σταυροπόδι πάντες. Κάποια μελαγχολία και προαίσθησις συμφοράς έχαρακτήριζε τό δείπνον μας κατά τ' άλλα πλούσιον έν τη άπλότητί του. Έβάλαμε πλέον χέρι στο τρίτο κοτόπουλο, όπόταν ανοίγει ή θύρα και εισέρ-

χεται μεσόκοπός τις ώπλισμένος με όπλον γκρά, τὸ ὁποῖον ἀπέ-
θεσε εἰς γωνίαν τινὰ τοῦ θωματίου καὶ ἀπρόσκλητος ἐκάθησεν εἰς
τὸ τραπέζι. «Δραγάτης θὰ εἶνε», εἶπα μέσα μου. Ἐπὶ τοῦ προ-
σώπου του παρετηρεῖτο ἡ αὐτὴ ἐκφρασις ἀνησυχίας καὶ τὰ λόγια
του ἦσαν σιγανὰ καὶ διακεκομμένα. Δὲν ἐπέρασε πολλὴ ὥρα καὶ
εἰσέρχεται δεύτερος ὡπλισμένος, κατόπιν τρίτος, ἔπειτα τέταρτος,
ἐξ ἑν ὄλφ. Ὅλοι ἀνήσυχτοι, σιωπηλοί, προσέβλεπον ἀλλήλους καὶ
ἀντήλλασσον λέξεις τινάς, ἐκ τῶν ὁποίων οὐδὲν ἠδυνάμην νὰ ἐν-

«... ἀνοίγει ἡ θύρα καὶ εἰσέρχεται μεσόκοπός τις ὡπλισμένος...»

νοήσω. «Θὰ τοῦ ρίξω!» ἔλεγεν ὁ ἕνας, καὶ ἡ φωνὴ του ἐπάγωνεν
ἐκ τοῦ τρόμου εἰς τὸν λάρυγγά του.

— Ὅχι! δὲν γίνεται! ἀπεκρίνετο ἄλλος εἰς τὸν αὐτὸν τόνον.

Τὸ πρᾶγμα ἤρχισεν ὁπωσδήποτε νὰ μὲ ἀνησυχῇ καὶ προσεπά-
θουν νὰ εὑρω τὴν λύσιν τοῦ περικυκλοῦντος με μυστηρίου.

— «Μήπως ἐπέπεσαν λησται εἰς τὸ χωριό;» ἐσκεπτόμην. Ἀλλὰ
τί νὰ πάρουν ἀπὸ ἑνα πτωχὸ χωριό; πού ὄλον-ὄλον δὲν ἀπετελεῖ
οὗτ' ἑνα μέτριο σπίτι τῶν Ἀθηνῶν;»

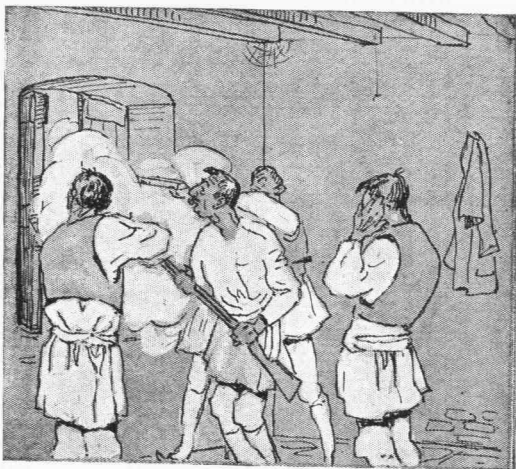
— «Μήπως ἦλθαν Τούρκοι;»

Ἀλλὰ, καθὼς ἐγνώριζα ἐκ τῶν ἐφημερίδων, αἱ σχέσεις μας μετὰ
τῆς ὁμόρου ἐπικρατείας ἦσαν ἐγκάρδιοι, χάρις εἰς τὴν ἀφογον στά-
σιν τῆς Κυβερνήσεως, ἐσωτερικῶς τε καὶ ἐξωτερικῶς.

— «Μήπως θέλουν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι νὰ ληστεύσουν ἐμένα;»

Ἄλλὰ καὶ ἡ σκέψις αὐτὴ ἦτον ἀδύνατος, πρῶτον μὲν διότι οὐδὲν τὸ ζηλευτὸν εἶχεν ἡ οἰκονομικὴ μου κατάστασις καὶ δεύτερον, δὲν ἀπητείτο πρὸς τοῦτο καὶ τόσον μεγάλη πολεμικὴ παρασκευή. Ἐκτὸς δὲ τούτου ὁ φόβος ἐκεῖνος ἦτο ἀνεξήγητος. Καὶ τὸ μυστήριον ἀπέμενε μυστήριον.

Ἐξαφνα ἠκούσθη μακρυνὸς τις πυροβολισμὸς καὶ ὅλοι ἐπάγωσαν κυριολεκτικῶς ἐκ τοῦ τρόμου. Δειλὰ-δειλὰ ἤνοιξαν τὸ πρὸς τὴν ὁδὸν παράθυρον, ἐκένωσαν ἐν ὁμοβροντίᾳ τὰ ὅπλα των εἰς τὸν ἀέρα καὶ κλείοντες μετὰ πατάγου τὰ παραθυρόφυλλα συνεμαζεύθη-

«Θὰ τοῦ ῥίξω! ἔλεγεν ὁ ἓνας καὶ ἡ φωνὴ του ἔτρεμε ἐκ τοῦ τρόμου...»

σαν περίτρομοι εἰς τὴν ἀπωτέραν γωνίαν τοῦ δωματίου. Ἀμέσως δὲ εἰς ἀπάντησιν ἠκούσθησαν ἀπὸ ὅλα τὰ σημεῖα τοῦ χωριοῦ πυροβολισμοί.

— Μὰ ἐπὶ τέλους, τί τρέχει, κουμπάρε; ἠρώτησα.

— Ἄχ! κουμπάρε μου, ὀργὴ Θεοῦ ἔπεσε στὸ σπίτι μου καὶ σ' ὅλο τὸ χωριό.

— Τί ἔπαθες; Μὴν ἐσκοτώσες κανένα καὶ σὲ φυλάνε οἱ χωριανοὶ σου ἀπὸ τοὺς χωροφύλακας;

— Μακάρι νάταν αὐτό... Μὰ εἶνε καὶ χειρότερο...

— Μὴν ἐμαλλώσατε στὸ χωριό καὶ θέλετε νὰ σκοτωθῇτε ἀναμεταξύ σας;

— Ἀκόμα χειρότερο!

— Μὰ τί εἶνε λοιπὸν αὐτὸ τὸ φοβερὸ πρᾶγμα;

— Τί εἶναι; ... Μὴν τὰ ῥωτᾷς τί εἶναι. Εἶναι ... εἶναι ... ἓνα ξωτικό!.. ἐπρόφερε γρήγορα-γρήγορα ὁ κουμπάρος μου, κ' ἓνας σπασμὸς συνεκλόνησε τὰ μέλη του μόλις ἐξεστόμισε τὴν λέξιν.

— Ξωτικό!!! μὴ χειρότερα! Καὶ πιστεύετε στὰ ξωτικά σὰν μωρὰ παιδιὰ; Δὲν ντρεπόστε;

— Πιστεύομε, λέει; Τὸ βλέπομε ὀλοφάνερα κάθε βράδυ, κουμπάρε μου! ἐπρόφερε μὲ κλαυθμηρὰν φωνήν ὁ δυστυχής κουμπάρος μου ἑτοιμὸς νὰ ξεσπάσῃ στὰ δάκρυα.

— Ναί! ἐφώνησαν ὅλοι ἐν χορῷ — ὀλοφάνερα! Κι' ἂν δὲν πιστεύῃς, θὰ τὸ ἰθῇς σὲ λίγο καὶ τοῦ λόγου σου, ἂν δὲν φοβάσαι.

— Μά, γιὰ πέτε μου, πῶς εἶναι αὐτὸ τὸ φοβερὸ ξωτικό;

— Νά! σὰν ἓνα γαῖ-δουρι, καὶ στὸ λαιμὸ του ἔχει περασμένο ἓνα πρᾶμμα... πῶς νὰ τὸ πῶ; ἓνα πρᾶμμα σὰν ἓνα μεγάλο καπέλλο, σὰν ἓνα τουλπάνι ποῦ κουνιέται πέρα-δῶθε. Κάθε βράδυ ἔρχεται στὸν κῆπο μου καὶ ῥοκαναίει τὰ λάχανα σὰν γαῖδουρι, κ' ἡ πατησιές του κ' ἐκεῖνες ἀκόμα γαῖδουρίσις εἶνε.

— «Μὰ τί εἶνε λοιπὸν αὐτὸ τὸ φοβερὸ πρᾶγμα;
— Τί εἶνε; εἶνε... Εἶνε... ἓνα ξωτικό!»

— Καὶ πῶς δὲν τὸ σκοτώνετε λοιπὸν, ἂφοῦ ἔχετε τόσα ὅπλα;
— Νὰ τὸ σκοτώσουμε; Τί λές, κουμπάρε μου; Μπᾶ! σὲ καλὸ σου! Καὶ σκοτώνεται ποτές ὁ δῆ' ἀπὸ δῶ;

— Νὰ το!.. νὰ το!.. ἐφώνησεν ἓνας ἀπὸ τοὺς γενναίους αὐτοὺς βλέπων διὰ τινος ὀπῆς τοῦ παραθύρου πρὸς τὸν κῆπον.

Εἰς τὸ ἄκουσμα τοῦτο, ὅλοι ἔμειναν κόκκαλο ἀπὸ τὴν τρομάρα πάρας μου προβάλλων αὐτὴν ὡς ἀσπίδα κατὰ τοῦ ξωτικοῦ.

Περίεργος νὰ ἰδῶ κ' ἐγὼ τὸ φοβερόν αὐτὸ τέρας, τὸ ὁποῖον ἐνέσπειρε τὴν φρίκην καὶ τὸν τρόμον εἰς δλόκληρον τὸ χωρίον, ἐπλησίασα εἰς τὸ παράθυρον καὶ παρετήρησα διὰ τῆς ὀπῆς.

Πράγματι, ἓνα γαῖδουρι, στωϊχώτατα, μὴ ὑποπεθεῖν τὴν φρίκην

ποῦ ἐνέπνεεν εἰς λογικά δίποδα, ἔδωκε εἰς τὸν κήπον καὶ ἔρροκάνιζε τὰ τρυφερά λάχανα τοῦ κουμπάρου μου καὶ τὸ εὐθαλές τριφύλλιον του. Ἀλλὰ κάτι τι ἐκρέμετο ἐκ τοῦ λαίμου του, ἀληθῶς περίεργον, τὸ ὁποῖον ὠμοίαζε πρὸς σημαίαν. Περίεργος νὰ ἐξακριβώσω τί ἦτο ἐκεῖνο, διηυθύνθην πρὸς τὴν θύραν, ἀλλὰ ὁ κουμπάρος μου ἔτρεξε καὶ μοῦ ἔκλεισε τὴν δίοδον μετὰ τὸ μεγαλῶσμον παράστημά του :

— Γιὰ ποῦ, κουμπάρε;

— Νὰ πιάσω τὸ ξωτικό!...

— Νὰ πιάσης τὸ ξωτικό; ἐρώτησε με φρίκην σταυροκοπούμενος. Αὐτὸ μόνον δὲν γίνεται. Ὅλα κι' ὅλα, μὰ δὲν σ' ἔχω γιὰ ξεπάτνωμα.

— Χριστὸς καὶ Παναγιά! ἐφώναξε τρομαγμένα καὶ ἡ κουμπάρα μου ἀναπηδῆσασα ἀπὸ τὴν θέσιν της καὶ τρέξασα εἰς ἐπικουρίαν τοῦ συζύγου της.

— Ἀκούστε με, τοὺς λέγω — ἐγὼ εἶμαι σαββατογεννημένος καὶ δέ με πιάνουν τὰ ξωτικά. Ἐπειτα ἔχω κ' ἓνα μέσο ποῦ τὰ κάνω ἡμερὰ σὰν ἀρνάκια.

— Ποιό; ποιό; μετὰ ἡρώτησαν ὅλοι ἐν χορῷ.

— Τὸ «Θεοτόκε Παρθένη» ἅμα τὸ πῆς τρεῖς φορές, οὔτε ὁ Βεελζεβούλ δὲν τολμᾷ νὰ σε πλησιάσῃ... Ἀλήθεια, κουμπάρε, δόσε μου δυὸ σπυριά λιθάνι νὰ κρατῶ στὸ χέρι...

— Μετὰ χαρᾶς, κουμπάρε μου. Ἔχω καὶ κερί τοῦ Ἐπιταφίου.

— Μπρὲ τί μοῦ λές! Κερί τοῦ Ἐπιταφίου; Ἀμ' φέρ' το ἐδῶ λοιπόν. Ἐννοία σας, θὰ σᾶς τὸ φέρω ἐδῶ τὸ ξωτικό ἀπὸ τ' αὐτιά...

— Ἄ, μπᾶ! Θεὸς φυλάξοι! Δὲν μᾶς χρειάζεται! ἐφώναξαν ὅλοι. Καλλίτερα ἂς πάῃ ἀπὸ 'κεῖ ποῦ ἦρθε, στὰ μὴ γυρίσματα.

Ἐπειδὴ δὲ ἤθελα νὰ γελάσω λιγάκι μετὰ τὸν τρόπον των τοὺς εἶπα:

— Τώρα ποῦ θὰ 'βγῶ ἔξω, ὅση ὥρα λείπω, σεῖς νὰ κάνετε μετάνοιες μπρὸς στὰ εἰκονίσματα. Κ' ἐξεπόρτισα.

Ὅταν ἐφθασα εἰς τὸν κήπον, ὁ γάϊδαρος ἐξηκολούθει νὰ βόσκη μετὰ τὴν ἰδίαν φιλοσοφικὴν στωϊκότητα, ἔφερε δέ, δὲν γνωρίζω πῶς,

καὶ μίαν παλαιὰν λινάτσαν περασμένην εἰς τὸν λαιμόν. Τὸν ἔπιασα, τὸν καλὸ σου, ἀπ' τ' αὐτιά καὶ τὸν ὠδήγησα εἰς τὴν αὐλήν. Ὅταν ἀνέβηκα στὸ δωμάτιον κρατῶν τὸ περιδέριον τοῦ γαϊδάρου, ἤρα ἄλλους μὲν εἰς τὸ σήκωμα τῆς μετάνοιας καὶ ἄλλους στὸ πέσιμο, καὶ ἐν γένει παριστάνοντας ἕνα ἀστείον σύμπλεγμα μὲ τὰ μούτρα κιντρινισμένα ἀπὸ τὸν τρόμον.

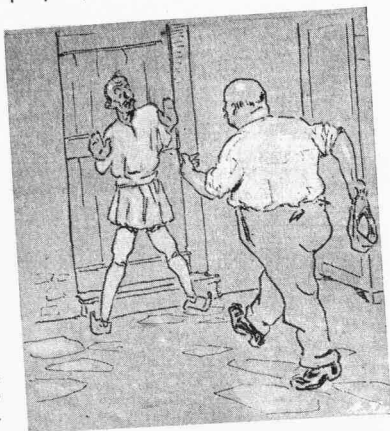
— Τὸ ξωτικό εἶνε κάτω στὴν αὐλή, τοὺς εἶπα· νά, καὶ ἡ σημαία ποῦ εἶχε στὸ λαιμό του! Καὶ ἔρριψα ἐμπρός των τὴ λινάτσα.

— Μπα! ἡ παλαιολινάτσα ποῦ εἶχα κρεμασμένα στὴν πόρτα τοῦ περβολιοῦ! εἶπεν ἡ κουμπάρα, σὰν τὴν ἐκύτταξε καλὰ-καλὰ.

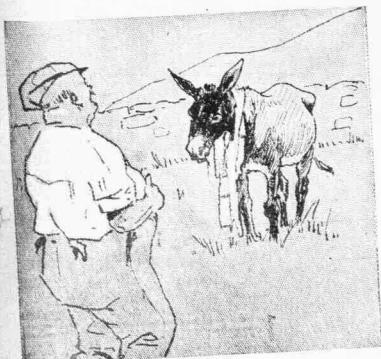
— Καὶ τὸ γαϊδοῦρι θάνε τὸ γαϊδοῦρι σας, τοὺς εἶπα.

Καὶ πράγματι· ἔτσι ἦταν. Σὰν κατεβήκαμε στὴν αὐλή, ὁ κουμπάρος μου ὑπὸ τὸ φοβερὸ ξωτικό ἀνεκάλυψε τὸν Μουντζούρη του,

ἕνα γηραλέον γαῖδαρον, τὸν ὁποῖον ἀσπλάγχχνως ἐγκατέλειπε εἰς τὴν τύχην του εἰς τὸ πλησίον τοῦ χωριοῦ δάσος, ἀφοῦ κατέστη πλέον ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν. Ὁ γαῖδαρος ὅμως, συναισθανόμενος καλλίτερα ἀπὸ τὸν λογικόν του κύριον τὰ δικαιώματα ποῦ εἶχεν ἐπὶ μιᾶς γωνίας τοῦ κήπου νὰ βόσκη, καὶ ἐπὶ μιᾶς γωνίας τοῦ σταύλου νὰ κοιμᾶται, ἤρχετο κάθε βράδυ ἐξ ἐνστίκτου εἰς τὸν κήπον καὶ ἐξήσκει κατὰ τὸ ἥμισυ τὰ δικαιώματά του, ἀποφεύγων νὰ πράξῃ τοῦτο τὴν ἡμέραν διὰ τὸν φόβον τοῦ

«—Νὰ πιάσης τὸ ξωτικό; Αὐτὸ δὲν γίνεται, δλα κι' δλα! Δὲν σ' ἔχω γιὰ ξεπάτωμα!»

«...τὸν ἔπιασα τὸν καλὸ σου ἀπὸ τ' αὐτιά...»

ροπάλου. Ὅταν δὲ τὴν πρώτην φορὰν ἐμδῆκε, παρέσυρε καὶ τὴν

σχισμένην λινάτσαν, ἥ ὁποία ἐκρέματο εἰς τὴν θύραν τοῦ κήπου, καὶ ἡ ὁποία ἔμεινε στὸν λαιμόν του.

— « Ἀκουσε, κουμπάρε, τοῦ εἶπα' δὲν ἔκαμες διόλου καλὰ, καὶ δι' αὐτὸ ἐτιμωρήθης καὶ σὺ καὶ μαζί σου ὅλο τὸ χωριό. Ὁ Μουντζούρης σέ ἐδούλεψε τόσα χρόνια κ' ἔτρωγε, ὁ φουκαρᾶς, πολὺ ξύλο καὶ λίγο σανό. Κι' ὅταν ἐγέρασε κ' ἔπρεπε νὰ πάρῃ τὴ συν-

— « Ἀκουσε, κουμπάρε· δὲν ἔκαμες καλὰ καὶ δι' αὐτὸ ἐτιμωρήθης... »

ταξί του, τὸν ἄφησες νὰ φοφῆσῃ τῆς πείνας στὸ λόγγο, ἀντὶ νὰ τὸν κρατήσῃς στὸ σπίτι σου ἕως νάλθῃ ἡ ὥρα καὶ τινάξῃ μόνος του τὰ πέταλα. Λοιπὸν ὅ,τι παρέλειψες τότε, νὰ τὸ κάμῃς τώρα.

Κ' ἔτσι κ' ἐγένεν. Ὁ Μουντζούρης, ξεσαμάρωτος, ἐπέρασεν εὐχάριστα τὰ τελευταῖα του χρόνια, ὡς αἱ ἡμίονοι τοῦ Παρθενῶνος.

[1912]

Π. Δ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ

Εἰς θρησκόληπτον ἱατρὸν

ΠΙΣΤΕΥΕΙΣ εἰς ἀνάστασιν νεκρῶν ; Ἀλλοίμονό σου,
 ἂν σηκωθοῦν ὅλοι αὐτοὶ ποῦ πῆρες στὸ λαιμό σου !

ΣΑΤΑΝΑΣ